

Hur farlig är en offentlig toalett?

En myt som då och då dyker upp i både väntade och oväntade sammanhang är hur farligt det egentligen är att gå på en offentlig toalett. Alltså vilka osynliga kryp som möjligtvis kan flyga på oss på restaurangens eller tågstationens toalett. Praktiskt taget inte en enda en.

Bild: Arja Kajermo

– Det är i det närmaste omöjligt att få ett virus eller en bakterie bara genom att gå på toaletten. De kan inte "flyga" in i kroppen, i alla fall är det extremt krångligt att den vägen få en smittsam sjukdom. Det är via händerna du får i dig till exempel en mag- och tarmbakterie eller till exempel norovirus, alltså vinterkräksjukan. Sedan måste smittan in i kroppen genom slemhinnor, företrädesvis genom munnen, säger Kerstin Mannerquist, hygiensjuksköterska på Smittskyddsinstitutet.

Det är i stället handhygien som allt hänger på. Slarv med handhygien ökar möjligheten att bli smittad om en tidigare gäst burit på någon smittsam sjukdom. Men är du noggrann och tvättar händerna ordentligt med pumptvål och vatten samt torkar ordentligt med pappershandduk eller engångshandduk är risken i det närmaste obefintlig att bli smittad.

– Däremot är vanliga fasta tvålar inte så lämpliga att använda, där både virus och bakterier kan gömma sig i sprickor och gärna växa till, säger Kerstin Mannerquist.

En synligt nedsmutsad toalett skulle kunna utgöra en högre riskfaktor, men å andra sidan sätter sig förmodligen ingen på den toaletten. En komplikation i sammanhanget skulle kunna vara ett sår i exempelvis toalettbesökarens bakdel, men det utgör i princip enbart en teoretisk risk. Hel hud är en mycket effektiv barriär.

Smitta från handblåsare?

Ett annat rykte som ibland dyker upp är att de så kallade handtorkarna som blåser luft, och som ibland finns på offentliga toaletter, skulle innebära en smittorisk. Vilket faller på sin egen orimlighet. Apparaten blåser ut luft, inte in. Däremot finns en risk om händerna inte blir helt torra. På en blöt hand är risken större att en bakterie eller ett virus stannar kvar. En normalt frisk person ska klara det, men det är bra om händerna torkas ordentligt efter en tvätt. Trenden med vanliga frottéhanddukar på restauranger kom tillbaka för ett antal år sedan. Det kan utgöra en risk, eftersom bakterier gärna växer till i en ständigt fuktig handduk. Det exemplariska är att ha engångshanddukar, där frottéhandduken slängs i en korg efter användning.

En annan problematik i sammanhanget kan vara dubbla dörrar. Alltså att toaletten finns i ett rum och handfatet i ett annat. Det gör att handtaget på insidan av toalettdörren alltid är taget i av otvättade händer, vilket är en liten risk.

Handsprit på resan

Handsprit då, är det ett alternativ att gå omkring med i väskan?

– Nja, det får vara måtta på den normala handhygienen, säger Kerstin Mannerquist. Men kanske kan det vara ett alternativ på resor där det eventuellt saknas handfat på toaletten.

En annan myt som återkommer är att man genom ett toalettbesök kan få en sexuellt överförbar sjukdom. Det stämmer inte. Den som försöker hävda det döljer förmodligen något annat. Så risken att bli smittad av någon sjukdom på en offentlig toalett är ganska minimal. Och det här med handhygien är väl ändå normalt folkvett, för allas trevnad.

Text: Susanne Karregård